

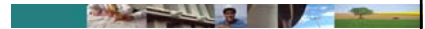

Gustaf Edström

Standard på svenska

■ Dagligt tal

- Många olika betydelser
 - hög standard, levnadsstandard, standardnivå, gränsvärde
 - standardutförande i jämförelse med lyxutförande
- Synonymer
 - måttstock
 - mönster
 - norm
 - normal
 - regel
 - rättesnöre

2

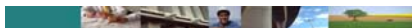
Vad är en standard enligt SIS?

standard

dokument, upprättat i konsensus (1.7) och fastställt av erkänt organ (4.1), som för allmän och upprepad användning ger regler, riktlinjer eller kännetecken för aktiviteter eller deras resultat, i syfte att nå största möjliga reda i ett visst sammanhang

ANM: Standarder bör baseras på sammanvägda resultat från vetenskap, teknik och erfarenhet och syfta till att främja samhällets bästa.

Definition hämtad ur SS-EN 45020 (ISO Guide 2:1996)

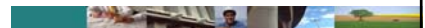

3

Standardisering enligt SIS

- verksamhet avsedd att, med hänsyn till verkliga eller tänkbara problem, utforma bestämmelser för allmän och upprepad tillämpning i syfte att nå största möjliga reda i ett visst sammanhang

(SS-EN 45020:1998, ISO/IEC Guide 2:1996)

4

Varför standard?

Standarder:

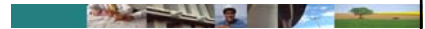
- befrämjar handel över gränser
- befrämjar säkrare produkter, räddar liv
- gör livet enklare
- ger ökad livskvalitet

Ett modernt samhälle kan knappast fungera utan standarder

Exempel på mål för standardisering

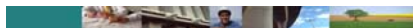
- Variantstyrning
- Användbarhet
- Utbytbarhet
- Förenlighet
- Hälsa
- Säkerhet
- Miljöskydd
- Produktskydd
- Ekonomi
- Underlätta handel

6

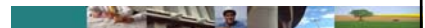
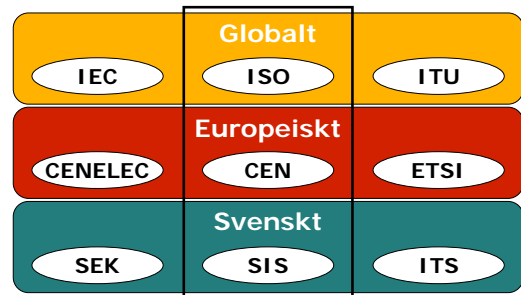
Vilka utarbetar och fastställer standarder?

- Erkända standardiseringsorgan
 - ISO, IEC, CEN, CENELEC, ETSI, SIS, SEK, ITS m. fl.
- Andra grupperingar
 - Mellanstatliga internationella organisationer (t. ex. ITU, ILO, ECE, OECD, WHO, FAO)
 - Industrigrupper (t.ex. W3C, ECMA, IETF)
 - Ideella organisationer

7

Standardiseringens organisation

8

Vad kännetecknar de "erkända" standardiseringsorganen?

- Beslut genom samförstånd
- Öppet för alla berördas deltagande
- Balans mellan intressenter
- Öppen och oväldig process
- Flexibel och effektiv process
- Klara och sammanhängande aktiviteter

Principer

Vilka deltar i standardisering?

Ett tvärsnitt av Sverige

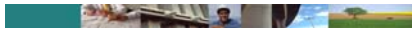
- Börsföretag
- Myndigheter
- Små och medelstora företag
- Kommuner, landsting
- Organisationer

Organisationsformer (ISO, CEN)

- Deltagande medlemmars delegationer
 - Technical committee (TC)
 - Subcommittee (SC)
- Deltagande medlemmars experter
 - Working group (WG)
 - Convenor
 - Experts
- Andra grupper
 - Editing committee
 - Advisory groups, ad hoc groups

Generella principer

- Fullständighet
- Konsekvens
- Klarhet
- Tydlighet
- Aktualitet
- Begriplighet
- Utvecklingsfrämjande
- Opartiskhet

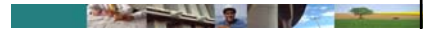

13

ISO

International Organization for Standardization

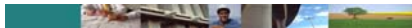
- 148 medlemsländer
- Bildades 1946

14

ISO i siffror

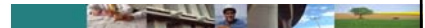
- Ca 2 900 tekniska kommittéer, arbetsgrupper m.m.
- Ca 30 000 deltagande experter
- Ca 15 möten per dag
- Ca 1 000 nya standarder om året
- Ca 14 000 gällande standarder

15

Öppen process

- Samtliga intressenter ges möjlighet att delta i utformningen
 - Via medlemsorganisationerna i ISO och CEN (P- eller O-membership, endast ISO)
 - Via internationella och europeiska organisationer (Liaison (ISO), Associate (CEN))
- Remissprocess för förslag till standarder
 - Förslagen skickas på remiss inom CEN- och ISO-kommittéerna inför varje steg i processen
 - De nationella medlemsorganisationerna ansvarar för att förslagen skickas på remiss nationellt vid lämpliga steg i processen.

16

Röstningskriterier ISO

- Röstning på Internationell standard ISO
 - $\geq 66,66\%$ approval från röstande P-members i den Technical Committee där förslaget utformats
 - $\leq 25\%$ disapproval från samtliga röstande ISO member bodies

"Abstention" räknas ej, detsamma gäller negativa röster utan medföljande "technical reasons"

17

Implementering av global standard

- All nationell implementering av ISO/IEC-standard är frivillig
- ISO/IEC-medlem kan rösta positivt på ett förslag till Internationell Standard men ändå välja att inte implementera den fastställda standarden

18

CEN

European Committee for Standardization

- Europeisk standardiseringsorganisation
- 30 medlemmar 2007
- Arbetat sedan 1975

19

CEN

- Ca 280 tekniska kommittéer
- Ca 4 200 projekt
- Ca 11 400 standarder

20

Röstningskriterier CEN

■ Röstning på Europastandard

- Viktad röstning, exempel
 - Frankrike, Italien, Storbritannien, Tyskland 29 röster
 - Sverige, Österrike 10 röster
 - $\geq 71\%$ Acceptance av totalt avgivna viktade röster
 - om $< 71\%$ Acceptance av totalt avgivna viktade röster, så
 - $\geq 71\%$ Acceptance av totalt avgivna viktade röster från medlemmar som tillhör EEA*
- (De som röstar "Abstention" räknas ej)

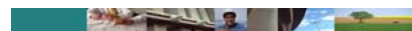
* Schweiz ingår ej i EEA

21

Nationell implementering av Europastandard, EN

- Fastställd Europastandard, EN, **måste** implementeras/fastställas som likalydande nationell standard
- Europastandarder, EN, existerar ej som fysiska publikationer
- Varje CEN/CENELEC-medlem väljer om den nationella implementeringen skall utgöras av
 - någon av de tre officiella språkversionerna (engelsk, fransk, tysk)
 - översättning till det nationella språket (t ex svenska)

22

SIS uppgift

- Ge svenska företag, myndigheter och organisationer möjlighet att delta i internationellt arbete och påverka innehållet i kommande internationella standarder
- Driva Sveriges deltagande i de internationella standardiseringsorganisationerna CEN och ISO
- Genom *SIS Förlag AB*: standarder, handböcker och tekniska publikationer
- Genom *SIS Forum AB*: rådgivning och utbildning om standard och standardisering

23

Standardiseringen i Sverige 2006

- SIS leder 406 Tekniska Kommittéer
- 1 500 företag & organisationer deltar
- 3 500 tekniska experter
- $> 2\,000$ nya standarder fastställs
- SIS leder 237 internationella sekretariat
- 65 000 sökbara produkter på sis.se
- SIS utbildar över 1 500 personer

24

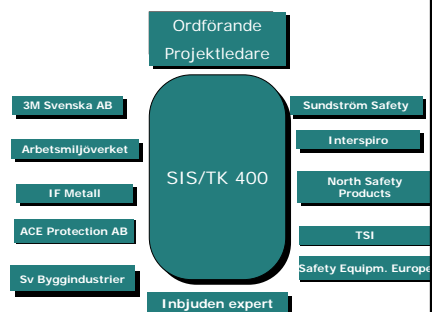
Nationell teknisk kommitté

- Röstar på/ kommenterar förslagen från ISO och CEN
- Nominerar experter till WG
- Skickar vidare vissa förslag på remiss

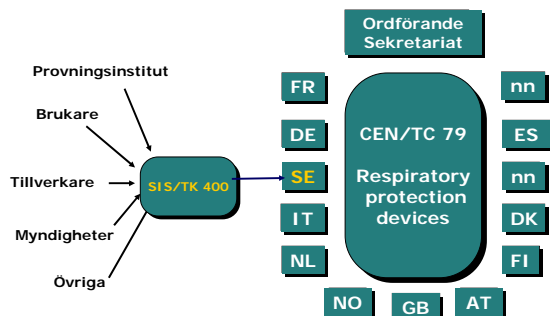

SIS/TK 400 Andningsskydd

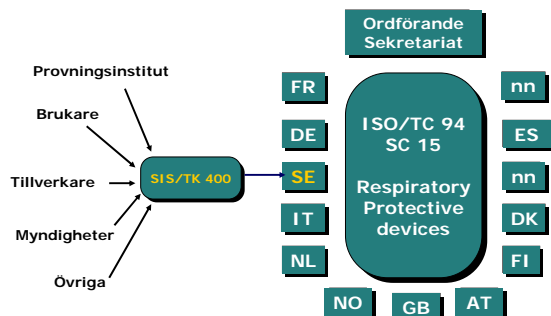
- Röstar på/ kommenterar förslagen från ISO och CEN
- Nominerar experter till WG
- Skickar vidare vissa förslag på remiss

Från Sverige till Europa - CEN

Från Sverige till Världen - ISO

Roller - internationellt

- Delegationsledare
 - företrädar SIS och SIS:s medlemmars intressen i TC (eller SC) med yttrande-, förslags- och rösträtt
 - företrädar ej nationen Sverige
- medlem i SIS-delegation
 - biträder delegationsledare i TC (eller SC) med yttranderätt efter delegationsledares medgivande
 - kan samtidigt vara
- expert i Working Group
 - företrädar egen kompetens och erfarenhet i WG (eller annan grupp) med förankring i den svenska kommittén

EG-direktiv och Europastandarder

- EU – de tre pelarna
- Nya metoden
- Mandat och harmoniserad standard
- Standard och offentlig upphandling

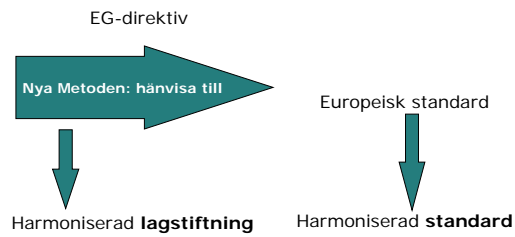
Direktiv

Rättsakt inom EG-rätten som riktar sig till medlemsstaterna. Dessa ska inom en angiven tid stifta lagar som uppfyller direktivets krav. Direktivet anger målen med lagstiftningen, men lämnar ofta ett spelrum för olika val av medel

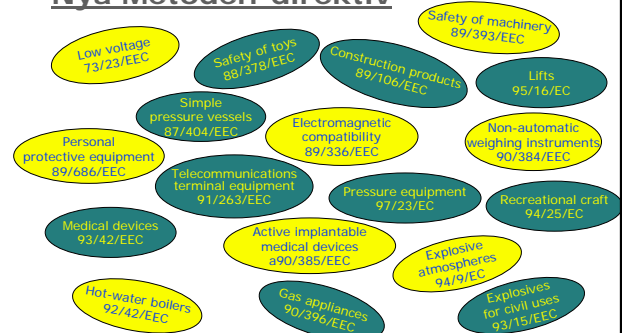
Principerna för Nya metoden

Harmonisera lagstiftning och standarder

Nya Metoden-direktiv

Standarder som återopas av myndigheter

- EG-direktiv, t.ex.:
 - Council Directive 88/378/EEC of 3 May 1988 on the approximation of the laws of the Member States concerning the safety of toys (88/378/EEC)
- samt motsvarande harmoniserade standarder

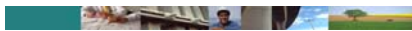
Standarder som återopas av myndigheter

- Nationell lagstiftning med mål som överensstämmer med EG-direktivet 88/378/EEC
 - Lag (1992:1327) om leksakers säkerhet
 - Förordning (1993:971) om leksakers säkerhet
 - KOVFS 1993:09 Föreskrifter om leksakers säkerhet Bilaga 3 Standarder
- samt standarder som återopas
 - SS-EN 71-1 Leksaker - Säkerhetsregler - Del 1: Mekaniska och fysikaliska egenskaper
 - SS-EN 71-2 Leksaker - Säkerhetsregler - Del 2 Brännbarhet
 - SS-EN 72-3 Leksaker - Säkerhetsregler - Del 3: Migrering av vissa grundämnen

Standard och offentlig upphandling

- Standard oftast obligatorisk
Det är numera obligatoriskt att hänvisa till standard i ett förfrågningsunderlag där köpesumman ligger över vissa tröskelvärden
- Enklare procedur
Företag kan vara säkra på att det som de efterfrågar också är det som de blir offererade. Dessutom blir offerterna jämförbara med varandra i större utsträckning än vad om annars hade varit fallet

 Nämnden för offentlig upphandling

37

Det är inte pengar
som får världen att
fungera.

Det är
standarder.